

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת וישלח תשע"ג

וישלח יעקב מלאכים לפניו (ל' - ד')

ל, ע"ד "העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד", דמכל מצוה נברא מלאך טוב וח"ו להיפך, וז"ש "וישלח יעקב מלאכים לפניו", היינו אותן המלאכים שהיו לפניו שנבראו מכוח המצוות שעשה, שלחם ממנו ולא אבה לראותם, כדי שלא יתגאה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

עם לבן גרתי וגו' (ל"ב - ה')

וברש"י "עם לבן הרשע גרתי ותר"ג מצוות שמרתי". יש לבאר, למה הודיע יעקב לעשו ששמר תר"ג מצוות בבית לבן, כי עשו הרשע היה מרמה את אביו ושואלו "אבא האיך מעשרין את המלח ואת התבן" שיהא סבור אביו שהוא מדקדק במצוות, אבל לא יכול לעצור ברוחו מלעשות תועבות בפומבי, לכן הלך ארצה שעיר שדה אדום, שזה חוץ לארץ, ושם הוא פטור מלקיים מצוות (כמ"ש הרמב"ן). לכן הודיעו יעקב "עם לבן גרתי" אני בהיותי בחוץ לארץ גם כן שמרתי תר"ג מצוות, ולכן אין לי מה לפחד ממך.

(הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א)

עם לבן גרתי וגו' (ל"ב - ה')

מפרש רש"י "עם לבן גרתי ותר"ג מצוות שמרתי", "גרתי" הוא מלשון "גר", ובא ללמדנו, שרק אדם כזה אשר מרגיש בעולם הזה בבחינת "גר", מובטח לו שיזכה לקיים ולשמור את תר"ג מצוות כהלכתם.

(תולדות יעקב יוסף זיע"א)

עם לבן גרתי ואחר עד עתה (ל"ב - ה')

וברש"י, "גרתי" בגימטריה תר"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי ותר"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים. ויש להבין, איך יכול היה יעקב אבינו לקיים תר"ג מצוות בבית לבן, הרי כמה וכמה מצוות יש התלויות בארץ, וכמה מצוות הנוהגות רק בזמן שבית המקדש קיים וכדו'. ואם כן איך קיים יעקב אבינו את כל התר"ג מצוות. וי"ל עפ"י מה שמסופר על הבעש"ט הקדוש זיע"א, שפעם אחת נזדמן לו לשהות בבית גוי והיה שם פסל של עבודה זרה. כאשר יצא הבעש"ט מהבית, שמח שמחה גדולה ואמר: בשעה אחת קיימתי את כל התורה כולה, כי עבודה זרה היא דבר מאוס ומתועב ואסור להרהר בשום דבר מדברי תורה במקום הימצאה. ובזכות שמרתי את מחשבותי מלהרהר בתורה, נחשב לי כאילו קיימתי את כל התורה כולה.

לפי מעשה זה אפשר לומר, כי בית לבן הארמי היה מלא בגלולי עבודה זרה ובתרפים שונים, ומשנכנס יעקב אל בית זה, הוכרח לשמור את מחשבתו שלא ירהר בדברי תורה, ואם כן נחשב לו הדבר כאילו קיים את כל התורה כולה.

הרה"ק רבי דוד מדינוב זיע"א

והיה המחנה הנשאר לפליטה (ל"ב – ט')

וברש"י, "התקין עצמו לג' דברים, לדורון, לתפלה ולמלחמה". זה רומז על ג' דברים אלה, "בכל לבבך" – עבודה שבלב זו תפלה, "בכל נפשך" היינו מלחמה, ו"בכל מאדך" רומז לדורון.

(שפת אמת זיע"א)

ואתה אמרת היטיב איטיב עמך (ל"ב – י"ב)

"ואתה אמרת היטיב", "אז א איד זאגט סי איז עם גוט, זאגט דער אייבערשטער "היטיב עמך", איך וועל דיר ערשט ווייזין וואס הייסט גוט", (אם יהודי אומר שטוב לו, אומר השי"ת אני אראך מה נקרא טוב).

(הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א)

ויאמר שלחני כי עלה השחר וגו' (ל"ב – ז')

"ל ע"ד מאמר חז"ל אצל ברכת בלעם, שראויין היו הברכות להיאמר ע"י משה, רק שלא יאמרו, אוהבן ברכן וכו', כי הברכה האמורה לאדם מפי שונאו הוא יותר ניכר לעין ומתפרסם במה שגם אויביו משלים אתו, ולכן רצה יעקב אבינו ע"ה שמלאך רע גם יברך אותו בעל כרחו, ואז משמאל ומימין על ישראל שלום.

(באר מים חיים)

ויבא יעקב שלם עיר שכם וגו' ויחן את פני העיר (ל"ג – ח')

דרשו חז"ל (שבת ל"ג) "ויחן" לשון חן שחנן אותם יעקב, 'מטבע' תיקן להם, שווקים תיקן להם, מרחצאות תיקן להם. ו"ל, דהנה מצינו שהאבות הקדושים היו מגיירים, כמו שאמרו חז"ל, כדכתיב אצל אברהם "ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית י"ב – ח'), וגם יעקב היה מגייר אנשים. וזה פירוש הגמרא, מטבע תיקן להם, תיקן להם שיתנו צדקה, מרחצאות תיקן, שילכו למקוה לטבול עצמם, שווקים תיקן להם, תיקן להם שלא יהיו יושבי קרנות ולא ישבו בשווקים.

(הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א)

וקראת לשבת עונג

נצטוונו לענג בשבת גם את גופנו במאכל ובמשקה, אך מה לתענוגים גשמיים אלה אצל השבת הרוחנית? דבר זה יתבאר על ידי משל: בן מלך נשלח בפקודת אביו אל כפר נידח שאנשיו פחותי ערך ומגושמים ונצטוו לגור בתוכם. באחד הימים קיבל בן המלך איגרת עידוד מעם אביו, שמח בן המלך שמחה גדולה וביקש לחגוג את המאורע הגדול, אך מה יעשה ואנשי הכפר אינם מבינים את ערכו של מכתב מאת המלך ואת משמעות דבריו, אם כן, כיצד יוכל לחגוג, ומי ישתתף בשמחתו, מה עשה בן המלך, הלך והאכיל את אנשי הכפר במעדנים ובמשקאות טובים, מיד החלו לשמוח ואף הוא שמח עמהם, אלא מאי, הם שמחו על מאכלי התפנוקים ואילו הוא שמח על מכתב המלך. כך הענין בשבת, אנו מאכילים את הגוף והוא שמח, ואילו הנשמה שבתוך הגוף שמחה על השבת ועל הקשר הרוחני שהיא מקשרת את הנשמה עם אביה שבשמים.

(הבעש"ט הקדוש זיע"א)